

Ο ρόλος του γονιού δεν είναι καθόλου μια εύκολη υπόθεση ούτε μια έμφυτη ικανότητα που εμφανίζεται μαγικά στον άνθρωπο μόλις αποκτήσει παιδί. Κάποιοι το χαρακτηρίζουν «τέχνη» μιας και χρειάζεται να διαθέτει συναίσθημα, ενέργεια, γνώση, υπομονή, κατανόηση και θετική διάθεση. Οι γονείς γνωρίζουν πως για εκείνους είναι μια απαιτητική και υπεύθυνη δουλειά που συνδυάζει τη γνωστική με τη συναισθηματική λειτουργία, την ευαισθησία με την αντοχή, την κατανόηση με την σύγκρουση και πολλές φορές την δυσκολία της ακαμψίας με την ευελιξία

Οι γονείς καλούνται καθημερινά να διαχειριστούν δυσκολίες μέσα από τους κόλπους της οικογένειας, να απαντήσουν σε προβλήματα με τα οποία βρίσκονται συνεχώς αντιμέτωποι και παρολαυτά να είναι εκείνοι που θα προσπαθήσουν να διαμορφώσουν το κλίμα μέσα στην οικογένειά τους και θα αποτελούν πηγή έμπνευσης και πρότυπο για τα παιδιά τους.

Γι' αυτό λοιπόν η ικανοποίηση που αντλούν οι ίδιοι από τη ζωή τους, από τις σχέσεις τους και τη δουλειά τους είναι ένας παράγοντας που τους δίνει τη δύναμη να μεγαλώσουν παιδιά αυτόνομα, με αυτοπεποίθηση και εκτίμηση για τον εαυτό τους. Μέσα από ένα υγιές, ανεξάρτητο και ασφαλές περιβάλλον θα μάθουν στα παιδιά την αγάπη, το σεβασμό, τη συνεργασία, την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης και κυρίως την επικοινωνία συνδυάζοντας την ανάγκη του παιδιού για προστασία με τη δυνατότητα παροχής ευκαιριών που θα τον βοηθήσουν για την ενηλικίωσή του.

Μέσα σε όλες τις προκλήσεις που καλούνται να αντιμετωπίσουν είναι η εμπλοκή των παιδιών με παραβατικές συμπεριφορές έχοντας ως συνέπεια μια γενικότερη δυσλειτουργία στη ζωή του παιδιού τους.

Υπάρχουν κάποιοι παράγοντες οι οποίοι μπορεί να δημιουργούν προϋποθέσεις για τη εμφάνισή των παραπάνω και κυρίως αναπτύσσονται τις περισσότερες φορές κατά την παιδική ηλικία και αναφέρονται κυρίως στον τρόπο λειτουργίας της οικογένειας. Ενδεικτικά κάποιοι από αυτούς είναι, η χρήση ουσιών από τους ίδιους τους γονείς, μια αντιστροφή στους ρόλους γονέων – παιδιών, η έλλειψη επικοινωνίας και συναισθηματικών δεσμών μεταξύ των μελών της οικογένειας, η γενικότερη αντικοινωνική συμπεριφορά των γονέων, η έλλειψη ορίων και εποπτείας, καθώς και η υπερεμπλοκή ενός γονιού, με τον άλλον σε απόσταση ή με στάση ακυρωτική.

Από τη άλλη όμως υπάρχουν και χαρακτηριστικά στην οικογένεια τα οποία είναι δυνατόν να βάλουν τις προϋποθέσεις για την υγιή ανάπτυξη του παιδιού και να λειτουργούν προστατευτικά και ανακουφιστικά για το παιδί. Η θετική ζεστή σχέση μεταξύ των γονέων και των παιδιών τους προσφέρει προστασία και αίσθηση ασφάλειας, ακόμα και όταν υπάρχει κάποιο πρόβλημα, επιτρέποντας έτσι το μοίρασμα των προσωπικών αναγκών και δυσκολιών. Επίσης σημαντικό ρόλο έχουν οι σταθεροί και συνεπείς κανόνες προς τα παιδιά μας γιατί έτσι μαθαίνουν σε ένα πλαίσιο

ζωής και παρότι συχνά αντιδρούν σε αυτά, τους ενισχύουν το αίσθημα της ασφάλειας μέσα στη οικογένεια. Τέλος οι προσδοκίες των γονέων θα πρέπει να είναι ρεαλιστικές και όχι παράλογες έτσι ώστε να ενισχύουν την αυτοεκτίμηση και την αυτοπεποίθηση των παιδιών και όχι να νιώθουν ακύρωση και ματαίωση.

Όλοι μας όταν ερχόμαστε στη ζωή για τα πρώτα χρόνια βιώνουμε καταστάσεις εξάρτησης που είναι λειτουργικές και εξυπηρετούν ανάγκες της εκάστοτε ηλικιακής φάσης. Έχει σημασία λοιπόν μέσα από αυτή τη πορεία το άτομο να έχει τη δυνατότητα να καλλιεργήσει και να αναπτύξει χαρακτηριστικά που θα του επιτρέψουν να ζει αυτόνομα, μέσα από σχέσεις λειτουργικές που να εμπεριέχουν την αλληλεξάρτηση αλλά όχι την απόλυτη εξάρτηση.

Βιέρου Άννα Μαρία

Ψυχολόγος, M.Ed